

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2025. № 10.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.10.39>

УДК 658.7:339.37

Л. Л. Ковальська,

д. е. н., професор, декан факультету бізнесу та права,

Луцький національний технічний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2924-9857>

А. В. Дмитрук,

аспірант, Луцький національний технічний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7945-001X7>

КОНЦЕПТ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МЕРЕЖЕВОГО РИТЕЙЛЮ

L. Kovalska,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Dean of the Faculty of Business and

Law, Lutsk National Technical University

A. Dmytruk,

Postgraduate student, Lutsk National Technical University

THE CONCEPT OF LOGISTICS SUPPORT FOR NETWORK RETAIL

Метою статті є розробка підходу до розгляду концепту логістичного забезпечення мережевого ритейлу. Визначено роль логістики у розвитку мережевого ритейлу. Обґрунтовано складові елементи логістичного забезпечення мережевого ритейлу. Запропоновано чотири блоки концепту

логістичного забезпечення мережевого ритейлу: блок 1. Менеджмент логістичного забезпечення мережевого ритейлу; блок 2. Інфраструктурні складові логістичного забезпечення мережевого ритейлу; блок 3. Функціональні напрями логістичного забезпечення мережевого ритейлу (за ланцюгом поставок); блок 4. Методи логістичного забезпечення мережевого ритейлу. Обґрунтовано, що менеджмент логістичного забезпечення мережевого ритейлу включає взаємодію суб'єкта та об'єкта логістичного забезпечення. Виділено такі інфраструктурні складові логістичного забезпечення мережевого ритейлу: нормативне, матеріально-технічне, інформаційне, організаційне, транспортне, складське, кадрове, фінансове. Окреслено функціональні напрями логістичного забезпечення мережевого ритейлу за елементами ланцюга поставок: постачання, управління запасами, складування, продаж, збут, транспортування. Наведено методи логістичного забезпечення мережевого ритейлу: ABC та XYZ аналіз, вибору логістичних постачальників, прогнозування, визначення координат центрів логістичного обслуговування. Зроблено висновок, що інфраструктурні складові відіграють важливе значення у логістичному забезпеченні мережевого ритейлу. Такий концепт до логістичного забезпечення мережевого ритейлу дозволить досягти його сталого розвитку, задовольнити потреби споживачів у товарах та торговельних послугах, покращити якість торговельного обслуговування споживачів.

The article aims to develop an approach to considering the concept of logistics support of network retail. The role of logistics in the development of network retail is determined. The constituent elements of logistics support of network retail are substantiated. Four blocks of logistics support for retail networks are proposed: block 1. Management of logistics support of network retail; block 2. Infrastructure components of logistics support of network retail; block 3. Functional areas of logistics support of network retail (along the supply chain); block 4. Methods of logistics support of network retail. It is substantiated

that the logistics support management of network retail includes the interaction of the subject and the object of logistics support. The following infrastructure components of logistics support of network retail are distinguished: regulatory, material and technical, informational, organizational, transport, warehouse, personnel, and financial. The functional areas of logistics support for network retail are outlined according to the elements of the supply chain: supply, inventory management, warehousing, sales, marketing, and transportation. Methods of logistics support for network retail are presented: ABC and XYZ analysis, selection of logistics suppliers, forecasting, and determination of coordinates of logistics service centers. It is concluded that infrastructure components play an essential role in the logistics support for network retail. Such a concept for logistics support for network retail will allow for sustainable development, satisfying consumer needs for goods and trade services, and improving the quality of trade services for consumers. The following research methods were used in the article: comparative analysis method - to select the most flexible and appropriate business conditions that will correlate with the potential capabilities of retail enterprises and the conditions of the external environment; system analysis - to build and combine all elements of network retail logistics into a single system; integration methods - to harmonize the elements of the network retail logistics system into an integrated supply chain; synthesis and generalization - to combine the proposed blocks into the concept of network retail logistics.

Ключові слова: *мережесвий ритейл, логістичне забезпечення, торгівля, менеджмент, інфраструктура, ланцюг постачань.*

Keywords: *network retail, logistics support, trade, management, infrastructure, supply chain.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями.. В умовах посилення конкурентного середовища розвитку мережевого ритейлу

актуалізуються питання покращення якості торговельного обслуговування, швидкої доставки товарів, ефективної співпраці із постачальниками та іншими групами стейкхолдерів. Вагоме місце у даних процесах займає логістика, оскільки:

- задоволення потреб споживачів пов'язано із переміщення товарів;
- формування товарних запасів залежить від співпраці із постачальниками;
- організація складського господарства визначається здатністю ефективно розміщувати товар та доставляти його у торговельну залу;
- дохід підприємств мережевого ритейлу визначається здатністю оптимізувати усі торговельні бізнес-процеси та витрати.

Діяльність підприємств мережевого ритейлу визначається одночасним поєднанням надання та споживання торговельних послуг та продуктів, що потребує оптимізації усіх видів логістичних потоків, а також належного логістичного забезпечення. Варто відмітити, що спостерігається покращення якості торговельного обслуговування споживачів, як важливого концепту розвитку мережевого ритейлу в Україні. Підвищені вимоги споживачів до якості продукції та якості торговельного обслуговування, масштабування бізнесу в сфері туризму та широка географія мережевого ритейлу зумовлюють необхідність застосування принципово нового підходу до логістичного забезпечення його розвитку. Умови воєнного та повоєнного періодів викликають необхідність застосування трансформованих принципів та підходів до логістичного забезпечення мережевого ритейлу, заснованих на швидкості, гнучкості, оптимізації, діджиталізації тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематикою логістичного забезпечення мережевого ритейлу займались ряд науковців, серед яких варто виділити дослідження Сивак Р., який акцентував увагу на ролі менеджменту у формуванні інтегрованого ланцюга поставок та було визначено місце логістичної стратегії у забезпеченні інтеграції усіх ланок ланцюга поставок [1]. Алькема В. окреслив складові елементи логістичного забезпечення мережевого

ритейлу, а саме нормативно-правову, організаційну, інфраструктурну, кадрову, науково-методичну, інформаційну, які на його думку є взаємопов'язаними [2]. Такої ж думки притримується Марущак С. щодо складових елементів логістичного забезпечення міжнародної торгівлі [9]. Лежєпьякова В. у своїх дослідженнях зосереджує увагу на такій складовій логістичного забезпечення мережевого ритейлу як матеріально-технічне забезпечення, відмічаючи його функції та інструментарій оцінки ефективності використання [3]. Водночас, Боровик Т. виділяє транспортну складову як вагомий елемент логістичного забезпечення ведення торгівлі. Зокрема, він окреслює її важливість саме у здійсненні зовнішньоекономічної діяльності та веденні міжнародної торгівлі [5]. Авторка Шевчук А. теж досліджує особливості ведення міжнародної торгівлі, та системи логістичного забезпечення міжнародного руху товарів. Науковицею наголошується на необхідності транспортного та інформаційного забезпечення ведення торговельної діяльності, а також важливості інтегруватися у єдиний ланцюг поставок [7]. Голоднова Т. пропонує включати в структуру логістичного забезпечення товароруху матеріально-технічну, інформаційну та фінансову складові [8]. Лопатін А. вважає, що важливим елементом логістичного забезпечення мережевого ритейлу є робота із постачальниками та пропонує різні методи вибору постачальників сировини [10]. Натомість, Звонар Й. у своїх дослідженнях важливу роль відводить системі збуту та інфраструктурним складовим, пов'язаних із цим. На його думку, прогнозування обсягу збуту є важливим елементом ведення господарської діяльності та інфраструктурного забезпечення підприємства [11]. Накогосян Н. виділяє роль складських комплексів в системі інфраструктурного забезпечення торгівлі та застосування різних логістичних інструментів для вибору місця розташування складу [12]. Сігаєва Т. вважає, що транспорт є тією складовою логістичного забезпечення торгівлі, яка дозволяє оптимізувати транспортні потоки через створення альтернативних маршрутів [13]. Казак О. досліджує матеріальну та інформаційну складові інфраструктурного забезпечення ведення діяльності [14]. В свою чергу, Кушнір Ю. зазначає, що логістичне забезпечення

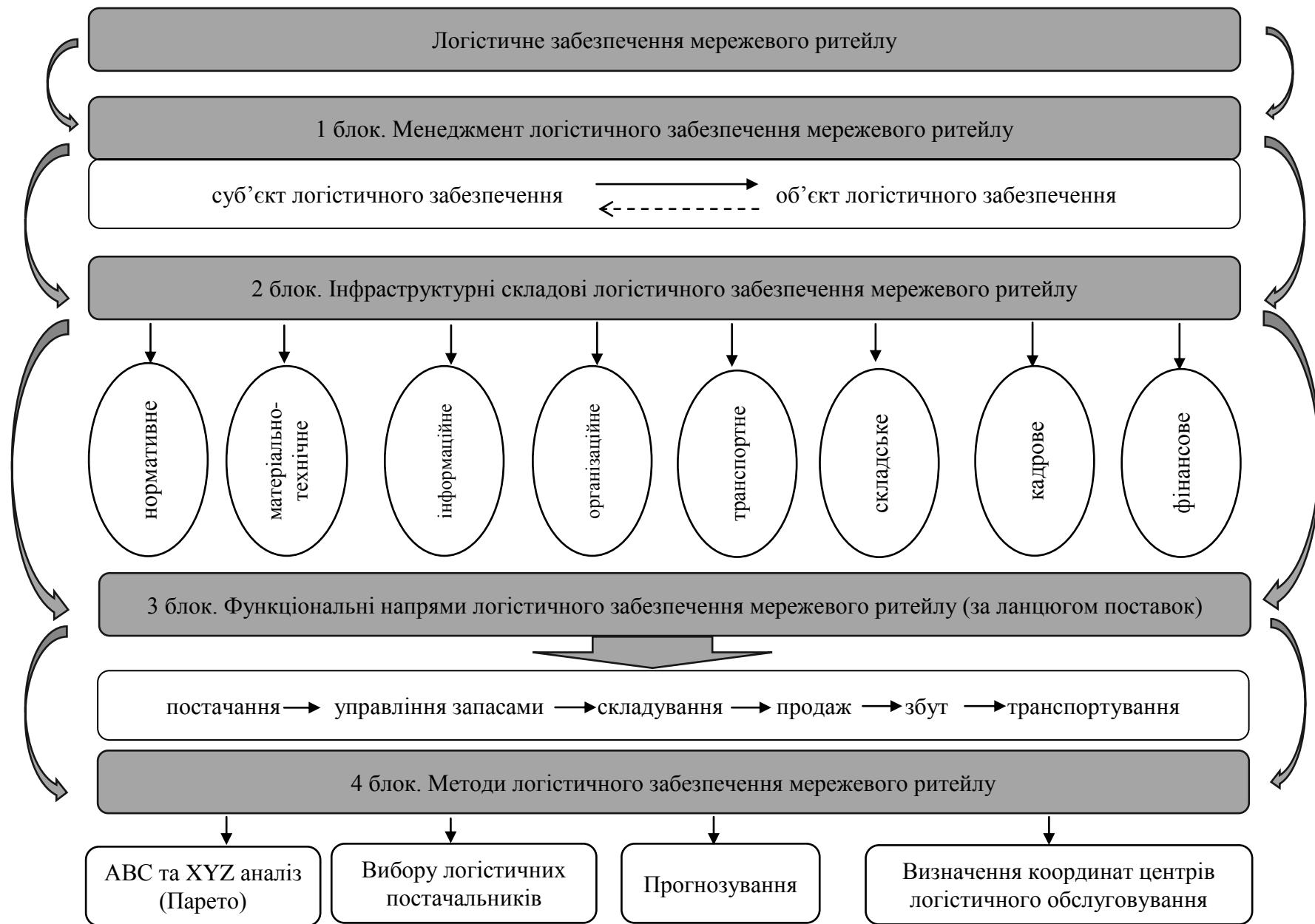
міжнародної торгівлі потребує ефективного управління матеріальними, інформаційними та фінансовими потоками, що потребує відповідного забезпечення даними видами ресурсів [15].

Проведений огляд наукових праць показав, що сучасні публікації, в основному, зосереджуються на окремих аспектах логістичного забезпечення мережевого ритейлу. Однак, відсутній комплексний та системний підхід до розгляду логістичного забезпечення мережевого ритейлу, який дозволив би, з однієї сторони інтегрувати усі елементи в єдиний ланцюг поставок, а з другої – врахувати усі складові логістичного забезпечення ведення торгівлі. Недостатньо розкритими також залишаються питання функціональних напрямів та методів логістичного забезпечення мережевого ритейлу. Тому, важливими постають питання, які дозволять гармонізувати та узгодити між собою взаємодію усіх складових елементів логістичного забезпечення мережевого ритейлу у єдиний концепт із окресленням ролі та значення кожного із них для забезпечення ефективної торгівлі в умовах повоєнного відновлення економіки країни.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Тому, розробимо концепт логістичного забезпечення мережевого ритейлу, який дозволить, з однієї сторони забезпечити розвиток підприємств торгівлі, а з іншої – врахувати елементи ланцюга поставок. Для досягнення поставленої мети було визначено та вирішено наступні завдання:

- розробити концепт логістичного забезпечення мережевого ритейлу;
- обґрунтувати менеджмент логістичного забезпечення мережевого ритейлу;
- визначити інфраструктурні складові мережевого ритейлу;
- окреслити функціональні напрями логістичного забезпечення мережевого ритейлу;
- обґрунтувати методи логістичного забезпечення мережевого ритейлу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Концепт логістичного забезпечення мережевого ритейлу наведено на рисунку 1.

Рис.1. Концепт логістичного забезпечення мережевого ритейлу

Джерело: власна розробка авторів

Запропонований концепт логістичного забезпечення мережевого ритейлу містить чотири блоки:

1 блок – менеджмент логістичного забезпечення мережевого ритейлу.

2 блок – інфраструктурні складові мережевого ритейлу.

3 блок – функціональні напрями логістичного забезпечення мережевого ритейлу (за ланцюгом поставок)

4 блок – методи логістичного забезпечення мережевого ритейлу.

Дослідження концепту логістичного забезпечення мережевого ритейлу опирається на ряд методів, таких як метод порівняльного аналізу, який дозволить обрати найбільш гнучкі та відповідні умови ведення бізнесу, які будуть корелюватися із потенційним можливостям підприємств торгівлі та умовами зовнішнього середовища. Застосування системного аналізу як методу дослідження дозволяє вибудувати та об'єднати усі елементи логістичного забезпечення мережевого ритейлу в єдину систему. Методи інтеграції дозволять гармонізувати елементи логістичної системи мережевого ритейлу в інтегрований ланцюг поставок. Водночас, методи синтезу та узагальнення поєднують усі окреслені чотири блоки в концепт логістичного забезпечення мережевого ритейлу.

Менеджмент логістичного забезпечення мережевого ритейлу передбачає здатність керівництва ефективно управляти торговельними бізнес-процесами на підприємстві, а також забезпечувати ефективну співпрацю із різними групами стейкхолдерів (постачальники, споживачі, конкуренти, бізнес-партнери), формувати конкурентні переваги мережевого ритейлу, формувати споживчі цінності. «Компанія процвітає тоді, коли вона здатна утримати якомога більше цінності, втіленої у продуктах та послугах. Відповідно, її завдання – зосередитися на тому, як опанувати цією цінністю» [1]. Тут важливо забезпечити ефективну взаємодію між суб'єктом та об'єктом логістичного забезпечення мережевого ритейлу, яка дозволить ефективно управляти логістичними потоками та логістичними бізнес-процесами як всередині підприємств торгівлі, так і в межах мережі.

В якості інфраструктурних складових логістичного забезпечення мережевого ритейлу виступають наступні.

Нормативно-правове забезпечення розвитку мережевого ритейлу, яке визначає основні законодавчі засади ведення бізнесу в сфері торгівлі, встановлює стандарти та регламенти роботи підприємств торгівлі, а також регулює торговельні бізнес-процеси і логістичні потоки в межах логістичних систем. Важливим напрямом такого забезпечення є визначення порядку оформлення та погодження договорів на поставку товарів, їх реалізації, надання торговельних і логістичних послуг [2]. Нормативно-правове забезпечення мережевого ритейлу є підґрунтям для визначення тих обмежень чи заборон, які існують в сфері торгівлі (особливо це стосується продажу підакцизних товарів, регулювання цін на них), а також прийняття виважених управлінських рішень, спрямованих на обґрунтування та вибір стратегії розвитку підприємств торгівлі. Водночас, такий вид забезпечення дозволить визначити форми та види інтеграції між різними групами стейкхолдерів в межах ланцюга поставок.

Матеріально-технічне забезпечення мережевого ритейлу дозволяє забезпечити безперервне надходження матеріального потоку відповідно до потреб підприємств та споживачів. Як зазначають науковці «управління матеріально-технічного забезпечення має своєю головною метою визначення оптимальної потреби підприємства у матеріальних ресурсах для забезпечення виробничо-господарської та комерційної діяльності, створення оптимальних запасів товарно-матеріальних цінностей» [3]. Матеріально-технічне забезпечення мережевого ритейлу потребує оцінки таких напрямів:

- вартості постачання сировини, матеріалів, готового продукту та послуг;
- вартості транспортних послуг на доставку сировини, матеріалів, готового продукту та послуг;
- вартості зберігання товарно-матеріальних цінностей [4].

Інформаційне забезпечення, яке спрямоване на створення інформаційної мережі підприємств мережевого ритейлу. Воно дозволяє забезпечити

ефективну комунікацію між усіма структурними підрозділами підприємств торгівлі; сприяє оптимізації руху інформаційних потоків та їх інтеграції у єдиній логістичній системі підприємства. Ефективне інформаційне забезпечення розвитку мережевого ритейлу потребує наявності модерного обладнання, яке відповідатиме умовам розвитку Логістики 4.0 (програмне забезпечення, ПК). Таким чином, формуватиметься логістична інформаційна система, яка дозволить воедино поєднати усі потоки між підприємствами мережевого ритейлу, зменшити рівень помилок, забезпечити ефективний контроль за рухом ресурсів та загальним бюджетом підприємства, зменшити хронометраж виконання торговельних бізнес-процесів. Інформаційне забезпечення, з однієї сторони, дозволяє підприємствам торгівлі розвивати електронну торгівлю, та таким чином, забезпечити ширший доступ споживачів до інформації щодо продукції, послуг, цінової політики підприємства тощо, а з іншої – підприємства мають змогу аналізувати відгуки споживачів та відслідкувати їх потреби та споживчі цінності. Це дозволяє мережевому ритейлу покращувати якість продукції та торговельне обслуговування, удосконалювати асортиментну та цінову політику підприємств торгівлі. Отож, формування веб-простору дозволяє забезпечити ефективну комунікацію між підприємствами мережевого ритейлу та споживачами.

Організаційне забезпечення дозволяє воедино поєднати усі елементи логістичної системи підприємств мережевого ритейлу у єдиний ланцюг поставок. З іншої сторони, організаційне забезпечення розвитку мережевого ритейлу передбачає координацію роботи усіх посадових осіб, структурних підрозділів та працівників підприємства щодо ефективного управління логістичними потоками підприємств торгівлі. Така координація дозволить синхронізувати у часі та просторі логістичні потоки підприємств торгівлі, їх торговельні бізнес-процеси та логістичні функції, та таким чином забезпечити ефективну роботу підприємств мережевого ритейлу. Фактично мова йде про формування оптимальної організаційної структури управління

підприємством, забезпечення ефективної взаємодії між структурними підрозділами підприємства, чітко визначених прав, обов'язків та відповідальності осіб за виконання різних функцій, в т.ч. логістичних, а також процес делегування повноважень.

Розглядаючи транспортне забезпечення розвитку мережевого ритейлу, відмітимо його важливу роль у продовженні процесу товарного обігу до кінцевого споживача. Адже саме транспорт сприяє переміщенню товарів в сфері обігу від підприємства виробника до конкретного споживача і є саме тією споживчою вартістю, яку він створює [5]. «Дія транспортних послуг виражається в такому корисному ефекті, який не може виникати, зберігатися і реалізовуватися у відриві від транспорту. Разом з тим, виробництво транспортних послуг невідривне від їх споживання. Транспортні послуги задовольняють потреби в момент свого проявлення, тобто створення таких послуг співпадає з їх споживанням» [6]. Якість транспортних послуг та витрати на їх здійснення визначатимуть кінцеву вартість продукції та конкурентоспроможність підприємств торгівлі.

Виважене транспортне забезпечення дозволить оптимізувати торговельні бізнес-процеси на підприємствах торгівлі за рахунок пошуку раціональних каналів збуту продукції, побудови оптимальної транспортно-логістичної системи підприємства, ефективного управління фінансовими, інформаційними та іншими логістичними потоками підприємства, забезпечити ефективну співпрацю із різними групами стейкхолдерів.

Варто відмітити, що у зв'язку із закриттям повітряного простору України та відсутністю доступу до морських шляхів сполучення у воєнний період, істотну роль у транспортному забезпеченні розвитку мережевого ритейлу займає автомобільний та залізничний види транспорту. Однак, як відмічають науковці та експерти, «саме сектор автомобільних перевезень насичений великою кількістю обмежень для доступу на ринок ЄС, на відміну від інших видів перевезень. До основних обмежень відносять: нестачу дозволів на здійснення перевезень в країнах ЄС, великі черги на кордонах,

незадовільний стан дорожньої та прикордонної інфраструктури, складний механізм митних та зважувальних процедур тощо» [7].

Складське забезпечення розвитку мережевого ритейлу є важливою ланкою товароруху, оскільки дозволяє зберегти та підготувати товарні запаси підприємств до збуту та споживання. Ефективне складське забезпечення передбачає наявність відповідного технічного оснащення, програмного забезпечення процесів оптимізації складської логістики. Як зазначає Голоднова Т. «з метою підвищення рівня ефективності вже існуючої логістичної поставки, виникає необхідність для впровадження автоматизованої системи складської логістики у сфері пошуку необхідного товару, розміщення та переміщення товару на складі» [8].

Кадрове забезпечення передбачає забезпечення підприємств мережевого ритейлу необхідною чисельністю та рівнем кваліфікації, який відповідатиме вимогам робочого місця. Це вимагає реалізації процесів по залученню та найму персоналу, підвищення рівня його кваліфікації, формування системи матеріального та морального стимулювання, розвитку персоналу тощо.

Фінансове забезпечення розвитку мережевого ритейлу передбачає наявність фінансових ресурсів для забезпечення розвитку підприємств торгівлі та їх подальшого масштабування. Вагоме місце в структурі фінансового забезпечення розвитку мережевого ритейлу належить логістичним витратам підприємства. Логістичні витрати присутні на усіх ланках ланцюга поставок: постачанні підприємств торгівлі матеріальними цінностями, їх переміщенні та зберіганні, транспортуванні, доведенні товару до кінцевого споживача. Варто відмітити, що логістичні витрати залежать від таких чинників, які відстань доставки товару, вартість перевезення та вартість страхування вантажу, вид транспорту, кількість продукції, яку планується доставити, умови поставок тощо. Фінансове забезпечення розвитку мережевого ритейлу передбачає залучення необхідного обсягу інвестиційних ресурсів, які будуть спрямовані на масштабування бізнесу та підтримку його розвитку у перспективі. Як відмічено «фінансове

забезпечення втілюється в економічній оцінці ресурсів та здійсненні заходів логістичного забезпечення через оцінку повних витрат на виконання логістичних операцій, в рамках виконання укладених міжнародних угод, а також їх раціоналізацію» [9].

Отож, логістичне забезпечення мережевого ритейлу охоплює такі функціональні напрями як:

- постачання – спрямоване на закупівлю необхідних товарних цінностей, призначених для задоволення потреб споживачів та потреб мережевого ритейлу. Тут важливо визначити групи товарів підвищеного попиту, а також ті матеріали, які необхідні для забезпечення ефективної діяльності підприємств торгівлі. На цьому етапі здійснюється пошук постачальників та підтримання контактів із ними;

- управління товарними запасами – передбачає визначення оптимального обсягу товарно-матеріальних цінностей, які необхідні для здійснення торговельних бізнес-процесів на підприємстві, а також визначення оптимальних методів управління товарними запасами;

- складування – спрямовано на забезпечення процесу зберігання товарно-матеріальних цінностей, призначених для продажу, або обслуговування товарних бізнес-процесів;

- продаж – основна функціональна ланка логістичного забезпечення мережевого ритейлу, яка спрямована на забезпечення емоційного задоволення споживачів у придбаних товарах;

- збут – передбачає задоволення потреб споживачів у товарах та послугах, визначення каналів збуту продукції, привабливих для споживачів та прийнятних для підприємств торгівлі, надання сервісних послуг тощо;

- транспортування – характеризує фазу логістичного обслуговування, пов'язану із доведенням товару із підприємств торгівлі до споживача. Тут важливо обрати вид транспорту, маршрут доставки, навантаження та розвантаження транспортного засобу, оформлення транспортних документів на перевезення, страхування вантажу і т.д.

Для логістичного забезпечення мережевого ритейлу можуть використовуватись різні методи:

1. Метод ABC та XYZ аналіз, які ґрунтуються на принципі Парето. Даний аналіз дозволяє поділити товарні запаси за їхньою вагомістю для підприємства та відповідно визначити підходи до закупівлі кожного класу. Щодо XYZ-аналізу зазначимо, що метод дозволяє оцінити стабільність продажу товарів.

2. Методи прогнозування є досить складними у використанні і здійсненні маркетингових досліджень. Цей метод є визначальним при формуванні стратегії та політики управління товаропостачанням підприємств торгівлі. Застосування цього методу потребує ґрунтовних аналітичних досліджень стану та динаміки показників, які характеризують підприємства торгівлі, а також дослідження чинників зовнішнього середовища. У цілому, виділяють такі методи прогнозування як кількісні та якісні, екстраполяція тренда, регресивний аналіз, метод Дельфі, сценарії тощо [11].

Метод визначення координат центрів логістичного обслуговування «включає використання мапи, яка показує розташування адресатів. Для визначення відносного місця розташування пункту, з яких найчастіше проводиться постачання товарів на склад, на карту нанесено система координат. Розташування початку системи координат і масштаб карти значення не мають. Як тільки система координат встановлена, визначають координати кожного пункту» [12]

Висновки за даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Проведені результати дослідження продемонстрували, що інфраструктурні складові відіграють важливе значення у логістичному забезпеченні мережевого ритейлу: нормативне забезпечення формує правове поле ведення торгівлі; матеріально-технічне забезпечення дозволяє створити логістичні запаси (як сировина, так і готовий продукт) на підприємстві; інформація забезпечує ефективну комунікацію як всередині мережевого ритейлу, так і з різними групами стейкхолдерів; організаційне забезпечення є

тим елементом, який інтегрує усі елементи системи в єдиний ланцюг поставок; транспорт – створює умови для доставки товарів кінцевому споживачеві; складське забезпечення реалізує функцію зберігання товарних запасів, а наявність фінансів та кваліфікованих кадрів сприяє процесам масштабування бізнесу. Окреслення функціональних напрямів логістичного забезпечення дозволяє зрозуміти місце та роль кожного елемента в інтегрованому ланцюгу поставок. Запровадження такого концепту до логістичного забезпечення мережевого ритейлу дозволить досягти його сталого розвитку, задовольнити потреби споживачів у товарах та торговельних послугах, покращити якість торговельного обслуговування споживачів. Водночас, слід комплексно підходити до врахування усіх структурних елементів логістичного забезпечення мережевого ритейлу, результатом чого буде досягнення максимальних результатів економічної діяльності підприємств торгівлі.

Література

1. Сивак Р., Вовк С. (2011). Логістичне забезпечення стратегій інтеграції. *Сталий розвиток економіки, 2011*. <https://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/13185/1/Логістичне%20забезпечення%20стратегій%20інтеграції.pdf> (дата звернення 30 вересня 2025 р.)
2. Алькема В. (2017). Логістичне забезпечення міжнародної торгівлі. *Вчені записки Університету «КРОК», 2017, (46)*. https://library.krok.edu.ua/media/library/category/statti/alkema_0015.pdf (дата звернення 30 вересня 2025 р.)
3. Лежєп'юкова В., Лаврененко А. (2018) Теоретико-методичні засади управління матеріально-технічним забезпеченням підприємства-суб'єкта ЗЕД. 2018. http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2018/48.pdf (дата звернення 3 жовтня 2025 р.)

4. Потапенко А. (2013). Розробка моделі прогнозування розвитку транспортних систем з урахуванням змінності їх компонентів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : 05.22.01. Харків, 2013. 20 с.
5. Боровик Т., Даниленко В. (2022). Транспортна логістика як фактор забезпечення зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних підприємств. *Економічний простір*, 2022, (177). DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/177-6>.
<https://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/1050/1014> (дата звернення 3 жовтня 2025 р.)
6. Румянцев А., Коваленко Ю. (2006). Світовий ринок послуг : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 456 с.
7. Шевчук А. (2022). Система логістичного забезпечення міжнародного товароруку. *Innovation and Sustainability*. 2022, (2), 155-162. <https://doi.org/10.31649/ins.2022.2.155.162>.
<https://ins.vntu.edu.ua/index.php/ins/article/view/40/60>. (дата звернення 3 жовтня 2025 р.)
8. Голоднова Т. (2023). Актуальні питання удосконалення логістичного забезпечення в секторі безпеки та оборони держави. *Juris Europensis Scientia*, 2023, (2). DOI <https://doi.org/10.32782/chern.v2.2023.13>.
http://jes.nuoua.od.ua/archive/2_2023/13.pdf. (дата звернення 3 жовтня 2025 р.)
9. Марущак С., Почерніна М., Голомша Н. (2023). Логістична складова міжнародної торгівлі: значення та порядок забезпечення. *Держава та регіони*, 2023. (3 (129)). DOI: <https://doi.org/10.32782/1814-1161/2023-3-3>.
http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2023/3_2023/5.pdf. (дата звернення 5, 7 жовтня 2025 р.)
10. Лопатін А. (2020). Сучасні методи вибору постачальника сировини наземним автотранспортом. *Проблеми системного підходу в економіці*, 2020, (4(78)). DOI: <https://doi.org/10.32782/2520-2200/2020-4-8>.
http://www.psae-jrnl.nau.in.ua/journal/4_78_2020_ukr/10.pdf. (дата звернення 7 жовтня 2025 р.)

11. Звонар Й., Фецинець В. (2018). Особливості застосування методів прогнозування для оцінки потенційних обсягів збуту. *Економіка і суспільство*, 2018, (14) . https://economyandsociety.in.ua/journals/14_ukr/50.pdf (дата звернення 5, 7 жовтня 2025 р.)

12. Нікогосян Н., Титок В., Цяцько О. (2018). Дослідження інфраструктури та вибір місця будівництва складу. *Логістичний підхід. Інвестиції: практика та досвід*, 2018, (23). http://www.investplan.com.ua/pdf/23_2018/13.pdf. (дата звернення 5, 7 жовтня 2025 р.)

13. Сігаєва Т., Місюкевич І., Тимченко А. (2023). Логістичне забезпечення міжнародної торгівлі: необхідність та стан в сучасних умовах. *Економіка та суспільство*. 2023. (54). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-13>.

<https://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/30638/1/Сігаєва%20Т.Є.%20Місюкевич%20В.І.%20Тимченко%20А.М..pdf> (дата звернення 5, 7 жовтня 2025 р.)

14. Казак, О., Дахно М. (2023) Логістичне забезпечення суб'єктів господарювання в Україні: сучасний стан та воєнні виклики. Дослідження фінансових інституцій та інструментів розвитку держави, територій та суб'єктів господарювання: теоретичні, методологічні та практичні аспекти. Збірник матеріалів VII Міжнародної науково-практичної конференції 03 листопада 2023 року м. Одеса; ОНУ імені І.І. Мечникова; – Одеса: Бондаренко М.О., 2023. 108 с. https://www.researchgate.net/publication/376601212_LOGISTICNE_ZABEZPECENNA_SUB'JEKTIV_GOSPODARUVANNA_V_UKRAINI_SUCASNIJ_STAN_TA_VOENNI_VIKLIKI_LOGISTICS_SUPPORT_FOR_BUSINESS_ENTITIES_IN_UKRAINE_CURRENT_SITUATION_AND_MILITARY_CHALLENGES_Ukr. (дата звернення 5, 7 жовтня 2025 р.)

15. Кушнір Ю. (2023). Логістика та міжнародна торгівля України в умовах війни. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2023. Вип.

1(61). [https://doi.org/10.24144/2409-6857.2023.1\(61\).23-25](https://doi.org/10.24144/2409-6857.2023.1(61).23-25). <http://visnyk-ekon.uzhnu.edu.ua/article/view/278292> (дата звернення 5, 7 жовтня 2025 р.)

References

1. Syvak, R. and Vovk, S. (2011), “Logistical support for integration strategies”, *Stalyi rozvytok ekonomiky*, available at: <https://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/13185/1/Логістичне%20забезпечення%20стратегій%20інтеграці.pdf>. (Accessed 30 Sept 2025).

2. Alkema, V. (2017), “Logistical support for international trade”, *Vcheni zapysky Universytetu «KROK»*, vol. 46, available at: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/statti/alkema_0015.pdf (Accessed 30 Sept 2025).

3. Lezhepokova, V. and Lavrenenko, A. (2018), “Theoretical and methodological foundations of managing the material and technical support of an enterprise engaged in foreign economic activity to ensure international trade”, available at: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2018/48.pdf (Accessed 3 Oct 2025).

4. Potapenko, A. (2013), “Development of a model for forecasting the development of transport systems, taking into account the variability of their components”, Abstract of Ph.D. dissertation, Kharkiv, Ukraine.

5. Borovyk, T. and Danylenko, V. (2022), “Transport logistics as a factor in ensuring the foreign economic activity of domestic enterprises”, *Ekonomichnyi prostir*, vol. 177, available at: <https://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/1050/1014> (Accessed 3 Oct 2025). <https://doi.org/10.32782/2224-6282/177-6>.

6. Rumiantsev, A. and Kovalenko, Yu. (2006), *Svitovyi rynek posluh [Global services market]*, *Tsentr navchalnoi literatury*, Kyiv, Ukraine, available at: <http://194.44.152.155/elib/local/sk/sk710158.pdf> (Accessed 5 Oct 2025).

7. Shevchuk, A. (2022), “Logistics support system for international goods movement”, *Innovation and Sustainability*, vol. 2, pp. 155-162. available at:

<https://ins.vntu.edu.ua/index.php/ins/article/view/40/60>. (Accessed 3 Oct 2025).
<https://doi.org/10.31649/ins.2022.2.155.162>.

8. Holodnova, T. (2023), “Current issues in improving logistics support in the state security and defense sector”, *Juris Europensis Scientia*, vol. 2, available at: http://jes.nuoua.od.ua/archive/2_2023/13.pdf. (Accessed 7 Oct 2025).
<https://doi.org/10.32782/chem.v2.2023.13>

9. Marushchak, S., Pochernina, M., and Holomsha N. (2023), “The logistics component of international trade: significance and procedure for ensuring”, *Derzhava ta rehiony*, vol. (3 (129), available at: http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2023/3_2023/5.pdf. (Accessed 7 Oct 2025). <https://doi.org/10.32782/1814-1161/2023-3-3>.

10. Lopatin, A. (2020), “Modern methods of selecting a supplier of raw materials by land transport”, *Problemy systemnoho pidkhodu v ekonomitsi*, vol. 4(78), available at: http://www.psae-jrnl.nau.in.ua/journal/4_78_2020_ukr/10.pdf. (Accessed 7 Oct 2025). <https://doi.org/10.32782/2520-2200/2020-4-8>.

11. Zvonar, Y. and Fetsynets V. (2018), “Features of applying forecasting methods to estimate potential sales volumes”, *Ekonomika i suspilstv*, vol. 14, available at: https://economyandsociety.in.ua/journals/14_ukr/50.pdf (Accessed 7 Oct 2025).

12. Nikohosian, N. Tytok, V. and Tsiatsko, O. (2018), “Infrastructure research and selection of a construction site for the warehouse”, *Lohistychnyi pidkhid. Investytsii: praktyka ta dosvid*, vol. 23, available at: http://www.investplan.com.ua/pdf/23_2018/13.pdf. (Accessed 7 Oct 2025).

13. Sihaieva, T. Misiukevych, I. and Tymchenko, A. (2023), “Logistical support for international trade: necessity and current status”, *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 54, available at: (Accessed 7 Oct 2025).
<https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-13>.

14. Kazak, O. and Dakhno, M. (2023), “Logistical support for businesses in Ukraine: current situation and military challenges”, *Zbirnyk materialiv VII Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii. Doslidzhennia finansovykh*

instytuttsii ta instrumentiv rozvytku derzhavy, terytorii ta subiektiv hospodariuvannia: teoretychni, metodolohichni ta praktychni aspekty [Research on financial institutions and instruments for the development of the state, territories and economic entities: theoretical, methodological and practical aspects. Collection of materials of the VII International Scientific and Practical Conference], Odesa, Ukraine, p. 108, available at:https://www.researchgate.net/publication/376601212_LOGISTICNE_ZABEZP_ECENNA_SUBEKTIV_GOSPODARUVANNA_V_UKRAINI_SUCASNIJ_STAN_TA_VOENNI_VIKLIKI_LOGISTICS_SUPPORT_FOR_BUSINESS_ENTITIES_IN_UKRAINE_CURRENT_SITUATION_AND_MILITARY_CHALLENGES_Ukr. (Accessed 7 Oct 2025).

15. Kushnir, Yu. (2023), “Logistics and international trade in Ukraine during wartime”, *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu*, vol. 1(61). available at: <http://visnyk-ekon.uzhnu.edu.ua/article/view/278292> (Accessed 7 Oct 2025). [https://doi.org/10.24144/2409-6857.2023.1\(61\).23-25](https://doi.org/10.24144/2409-6857.2023.1(61).23-25).

Стаття надійшла до редакції 15.10.2025 р.